

*Хилько Іван Іванович,
Бардовська Дар'я Сергіївна,
Миколаївський національний
аграрний університет,
Україна, м. Миколаїв,
hilko@mnau.edu.ua*

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАД

Цифровізація стала одним із ключових напрямків розвитку інфраструктури громад у сучасному світі. Впровадження цифрових технологій у місцеве самоврядування дозволяє підвищити ефективність управління, забезпечити прозорість та покращити доступність адміністративних послуг для громадян. Однак цей процес супроводжується низкою викликів, таких як забезпечення доступу до інтернету, цифрова грамотність населення та проблеми з інтеграцією цифрових інструментів у виборчий процес. Аналіз цих аспектів дозволяє визначити майбутні перспективи для посилення цифрової спроможності територіальних громад в Україні.

Одним із трендів на даний час є активне впровадження в діяльність органів місцевого самоврядування елементів системи цифрового урядування. Позитивними сторонами цифрової спроможності територіальної громади є широке використання сучасних ІКТ для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності; можливість прийняття ефективних управлінських рішень; виявлення кращих практик; можливість обміну уніфікованими документами; зменшення корупційних ризиків на всіх рівнях і за всіма напрямками; процес контролю і прозорості; можливість отримувати адміністративні послуги під час карантину (ЦНАП онлайн) тощо [1, с.73-74].

Дослідники зазначають, що для муніципального управління важливо максимально впроваджувати цифровізацію, адже вже досягнуто значних результатів у цьому напрямку. Однак існують певні обмеження, зокрема принцип доступності муніципальних послуг. Технологічні інновації можуть ускладнити взаємодію громадян з владою і порушити добре налагоджені

механізми. При реалізації «електронного уряду» в конкретних громадах, особливо сільських, необхідно враховувати доступ до Інтернету та комп'ютерну грамотність мешканців. У сільських громадах, де є хороша пішохідна доступність до адміністрації, не завжди є потреба у швидкій цифровізації, адже важливо уникати ситуацій, коли люди, звиклі до фізичного контакту з владою, стикаються з обмеженим доступом через Інтернет [2].

Ще однією проблемою є неготовність муніципальних службовців повною мірою використовувати цифрові інструменти, хоча ця ситуація поступово змінюється з часом. Базова цифрова грамотність стає обов'язковою для всіх фахівців публічного управління. Іншим викликом є участь жителів у місцевому самоврядуванні через електронну демократію. Такі механізми, як петиції та опитування, можуть бути ефективно переведені в цифрову форму, але публічні слухання краще проводити офлайн, щоб уникнути відчуження громадян. Очні слухання допомагають жителям відчувати спільність та підвищують довіру до рішень влади, хоча багато з них можуть бути формальними.

Також проблема залишається у впровадженні цифрових технологій у виборчий процес. Заміна традиційного голосування електронним наразі є складною через відсутність належної нормативно-правової бази та можливі збої в електронних системах. Проте, з розвитком цифрових технологій та відповідної інфраструктури, можна сподіватися на поступову інтеграцію електронних голосувань на майбутніх виборах, що потребує кількох електоральних циклів для налаштування і тестування.

Щодо майбутніх можливостей для посилення цифрової спроможності територіальних громад (ТГ) в Україні, можна виділити такі заходи: впровадити цифрові аудити для оцінки ресурсів ТГ, її сильних і слабких сторін, а також потенційних можливостей і викликів під час цифровізації; розробити концепцію і план цифрового розвитку ТГ для системного впровадження цифрових інструментів, зокрема створити індикатор успішної цифровізації, як частка онлайн послуг; створити довірчі відносини між владою, ТГ і бізнесом через впровадження інноваційних ІКТ для реалізації ідей громадян та

відкритості влади; підвищити цифрову компетентність громадян через навчання ІКТ та інші цифрові навички; подолати цифрову нерівність через створення інфраструктури Інтернету та доступних цифрових послуг для громадян і організацій; розв'язати проблему недостатнього фінансування для цифрових ТГ через стандартизацію систем цифрової громади. Завдяки реформі місцевого самоврядування в Україні покращено становлення цифрового місцевого самоврядування: впроваджуються цифрові рішення в комунікаціях на муніципальному рівні; підтримуються актуальні цифрові системи та ресурси для життєдіяльності громад; більшість інформаційних ресурсів зосереджена на муніципальному рівні; створено підрозділи для цифровізації в містах; розвивається напрямок розробки цифрових рішень для місцевої влади [3, с. 96-100].

Отже, цифрові технології мають великий потенціал для покращення інфраструктури громад, але для успішної їх інтеграції необхідно подолати певні бар'єри. Важливою є розробка стратегії цифрового розвитку, підвищення цифрової грамотності громадян та забезпечення рівного доступу до Інтернету. Крім того, інтеграція цифрових інструментів повинна враховувати специфіку місцевих громад, зокрема їх розміри та рівень доступу до технологій. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності місцевого самоврядування та забезпеченню кращої взаємодії влади та громадян.

Список використаних джерел

1. Литвин Н. А., Крупнова Л. В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. *Ірпінський юридичний часопис*. 2020, Вип. 3, С. 69-76.
2. Гусаревич Н. Актуальні питання нормативно-правового забезпечення електронного голосування в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2021, Т. 9, № 1. С. 12-15. DOI: <https://doi.org/10.15421/152152> (дата звернення: 25.12.2024р.)
3. Бородін Є., Піскоха Н., Демошенко Г. Проблеми і переваги цифровізації місцевого самоврядування. *Аспекти публічного управління*. 2021, Т. 9, № 4. С. 95-103. DOI: <https://doi.org/10.15421/152141> (дата звернення: 25.12.2024 р.)